

(Thủy sản Việt Nam) - Tôm tít (*Harpioquilla harpax*) là một loài thủy sản đặc trưng và cũng là món ăn đặc sản nổi tiếng của chúng ta. Thịt tôm tít ngon, đậm đà hương vị biển.

Đặc điểm sinh học

Tôm tít (tôm tích) dài đến 25 cm, thân màu hồng nhạt, đuôi có ánh vàng và nhô ngẩng cao. Tôm tít phân bố dọc ven biển Việt Nam, khu vực Cà Mau. Hình dáng phần bụng giống tôm, nhô ngẩng cao có đôi càng giống bọ ngựa. Thân của tôm chít được bao bọc bởi một lớp vỏ ngoài (giáp) từ phía sau đầu cho đến 4 đốt đầu tiên của thân. Tôm tít có 8 đôi chân, trong đó 5 đôi đầu có càng, sau đó là nhô ngẩng đôi chân "biển đời", gọi là pleopods, mang 2 bên; nhô ngẩng chân này dùng để bắt mồi. Một tôm tít có cấu trúc đặc biệt, đặc biệt xem là phần tiếp nhận trong giai đoạn lột. Đôi râu như chiếc ăng-ten nhô ra bắt mọi thức ăn xung quanh được gọi là nhô ngẩng đôi râu di động riêng biệt từ đầu tôm.

Đa số các loài tôm tít sinh sống tại nhô ngẩng vùng, hầu hết được các bãi biển thu hoạch vùng nhiệt đới và ôn đới (vùng biển Đông Dương sang Thái Bình Dương bao gồm khu vực giữa châu Phi qua đến Hawaii) tại nhô ngẩng vùng triu giữa.

Tôm sống vùi, ẩn nấp trong hang hay kẽ đá. Tôm tít thuộc loại "tôm dề", ăn thức ăn sống, săn cá nhỏ, nhuyễn thể và giáp xác nhỏ. Chúng dùng đôi chân thứ nhì, to (thường gọi là càng) để bắt mồi. Tùy theo loài, tôm cái có thể đẻ trứng trong hang hay mang trứng trên đuôi. Các tôm đực lớn tôm cái chia nhau chăm sóc trứng.

Tiềm năng phát triển

Lợi thế lớn nhất của việc nuôi tôm tít là không đòi hỏi diện tích lớn, ít tốn phí thức ăn và công chăm sóc, chi phí con giống và cho năng suất ra thành phẩm xuyên theo dõi kỹ thuật tự nhiên, tôm sẽ phát triển tốt. Tôm tít dễ nuôi, tốn ít hao hụt, lớn nhanh. Đặc biệt cho đến nay chưa phát hiện bệnh trên tôm. Tôm tít phát triển tốt trong điều kiện nuôi nhốt, có thể nuôi với diện tích nhỏ, thậm chí nuôi trong mảnh ruộng nhỏ ngấu quây vũng cao. Thời gian nuôi ngắn với chi phí giống 50 - 80 g/con sau 4 tháng đạt cỡ 250 - 350 g/con. Hiện nay, giá bán trên thị trường 480.000 - 600.000 đồng/kg.

Điều kiện môi trường nuôi tôm tít tương tự các loài tôm nước lợ khác, thường nuôi tại các vùng ven biển các bãi ngang, bãi cát, nuôi trong bể. Tuy nhiên, do tính sống ngoài tự nhiên, tôm tít thường đào hang trú ẩn; vậy khi thiếp kế bể cần tạo cho trú ẩn cho tôm. Có nhiều cách tạo cho trú ẩn cho tôm tít, như thả các ống san hô chết vào bể nuôi hoặc cách đơn giản là sử dụng các ống nhựa PVC kích thước 20 - 30 cm, đục ống kính 6 cm.

Tôm tít có tính ăn nghiêng về động vật nên thức ăn có thể tận dụng một số loài nhuyễn thể như, các động vật đáy, động vật không xương sống, cá tạp băm nhỏ. Ngoài ra có thể dùng thức ăn tôm công nghiệp để nuôi tôm tít. Tôm tít ít bệnh dịch bệnh, biện pháp phòng bệnh đơn giản, sử dụng quây thả muối NaCl tắm cho tôm tít với nồng độ 5‰, không tốn nhiều chi phí phòng và trị bệnh. Tôm tít thường sống tại khắp các vùng ven biển nước ta nên nguồn giống đánh bắt ngoài tự nhiên nhiều và giá thành không cao (chi phí giống 50 - 80 g/con; giá 8.000 - 10.000 đồng/con).

Năm 2013, Trung tâm Quốc gia Giống hải sản (Viện Nghiên cứu Nuôi trồng Thủy sản I) đã xây dựng và hoàn thiện quy trình sản xuất nhân tạo giống tôm tít thành công. Một năm Trung tâm sản xuất 5 - 6 triệu, mỗi triệu cung cấp ra thị trường hàng chục vạn con giống chất lượng.

>> Hai năm qua, mô hình nuôi tôm tít trong giai đoạn phát triển và được khuyến khích nhân rộng

Nguyễn Nhung